

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady dňa 11. 10. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2023/01118

Programová služba: TA3

Vysielateľ: C.E.N. s.r.o.

Číslo autorizácie vysielania: AT/87

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. PGO-RPMS/2023/01118 smerujúci voči vysielaniu programovej služby TA3 vysielateľa C.E.N. s.r.o. a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady informuje podávateľa podnetu na preverenie o výsledku preverenia podnetu.

T: 23. 10. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 11. 10. 2023

Podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/01118 zaevidovaný dňa 7. 8. 2023
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Štúdio TA3
Deň a čas vysielania: 4. 8. 2023 13:00 hod.

Programová služba: TA3
Vysielateľ: C.E.N. s.r.o.
Číslo autorizácie: AT/87

Dátum: 4. 10. 2023

OBSAH PODNETU:

„Relácia o opravnosti existencie Specializovaného sudu a Specializovanej prokuratúry bola vysielaná v rozpore s § 25 zákona. Jediným hosťom relácie bol Daniel Lipsic čím bola porušená názorová pluralita a objektivita relácie. Chýbal zastupca názoru o nadbytočnosti oboch inštitúcií, pritom relácia začala citáciami z článku sudcu Šamka ktorý preto mal byť pozvaný do relácie. Vysielateľ si zabezpečil len hosta s jedným názorom a redaktor posobil len ako nahravac na smec panovi Lipsicovi. Hanebná publicistika na úrovni roku 1985.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“):

§ 25 Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektivnosti a nestrannosti programov, je povinný

b) zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Hosťom relácie *Štúdio TA3* zo dňa 4. 8. 2023 bol špeciálny prokurátor D. Lipšic. Hlavnou témou relácie bola diskusia o potrebe a opodstatnenosti Špecializovaného trestného súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry. Spoločenskú diskusiu k danej téme podľa vysielateľa odštartoval článok člena Súdnej rady Petra Šamka, v ktorom označil fungovanie Úradu špeciálnej prokuratúry v rámci Generálnej prokuratúry za „schizofrenický“ model prokuratúry v prokuratúre. K daným výhradám publikovaným členom Súdnej rady, ktoré tlmočil v úvode relácie jej moderátor, sa mal možnosť vyjadriť hosť D. Lipšic. Uviedol, že daný článok síce registruje, no nečítal ho, pričom uviedol isté výhrady k jeho autorovi, ktorý podľa neho publikuje viac články politické, ako odborné. Nerozumie výhradám o schizofrenickom modeli a uviedol, že Úrad špeciálnej prokuratúry funguje 19 rokov, má v príslušnosti tie najzávažnejšie prípady organizovanej, ekonomickej, korupčnej trestnej činnosti a má za sebou výsledky, pričom v posledných troch rokoch trestné stíhanie smerujú aj voči mimoriadne vysoko postaveným predstaviteľom tak spoločenského, politického, ako aj podnikateľského prostredia. Pripomenul, že opodstatnenosť úradu potvrdilo aj rozhodnutie Ústavného súdu z roku 2009, ktoré potvrdilo štandardnosť a ústavnosť fungovania Úradu špeciálnej prokuratúry. K výhrade, ako si vysvetľuje cyklicky sa objavujúce výhrady voči jej fungovaniu, ktoré spochybňuje najmä súčasné opozícia, D. Lipšic uviedol, že z jeho pohľadu je to politická vec, ovplyvnená tým, že v súčasnosti sú stíhané, obžalované a odsúdené aj vplyvné osoby z politického prostredia a treba počítať s tým, že ak ľudia v pozíciách moci cítia ohrozenie svojej slobody, svojho majetku, tak budú útočiť. Skonštatoval, že Úrad špeciálnej prokuratúry mal za minulý rok až 93-percentnú úspešnosť obžalôb. Moderátor pripomenul, že Špecializovaný trestný súd, rovnako ako aj Úrad špeciálnej prokuratúry vznikol so zámerom popretŕhať isté väzby na okresných a krajských úrovniach. Konštatoval, že si váži väčšinu čestných sudcov, no podľa neho problém korupcie na všeobecných súdoch stále existuje, čo je pre spravodlivosť ničujúce. K otázke, ako vníma kritické krídlo členov Súdnej rady a výhrady časti odbornej verejnosti voči existencii spomenutých inštitúcií a k názorom tzv. zámerného „nadkvalifikovania“ niektorých prípadov, aby sa dostali do ich kompetencie argumentoval tým, že ide o odbornú diskusiu a judikatúra NS SR sa v tomto smere vyvíja. Poukázal na konkrétne prieťahy na okresných a krajských súdoch, na nerozhodnuté kauzy z rokov 2011 – 2017, pričom uviedol, že Špecializovaný trestný súd rozhodne v priebehu jedného, jedného a pol roka. Následne sa vyjadroval k novej súdnej mape, k vzniku Mestského súdu, v ktorých vidí kvalitatívny posun v riešení prieťahov v závažných trestných veciach. D. Lipšic v súvislosti s Úradom špeciálnej prokuratúry a Špeciálneho súdu vyjadril počudovanie nad

tým, prečo meniť systém a inštitúcie, ktoré fungujú. K výhrade uvedeného príkladu z Českej republiky, kde podľa moderátora takýto špecializovaný trestný súd neexistuje, a kde veľké kauzy aj bývalých premiérov či ministrov riešili klasické štátne zastupiteľstvá a príslušné súdy, a či by to nemalo zostať v kompetenciách okresných a krajských prokuratúr a súdov konštatoval, že vo vzťahu k prokuratúre treba povedať, že špecializácia na úrovni prokuratúry existuje, tie najzávažnejšie kauzy v Čechách dozoruje a žaluje vrchné štátne zastupiteľstvo v Prahe a v Olomouci. Doteraz ale v Česku nie je politická podpora pre vznik takejto inštitúcie, čo je ale vec Česka, k čomu sa on vyjadrovať nebude, nakoľko mu to neprináleží. Následne moderátor pripomenul dlhodobé pnutie medzi Generálnou prokuratúrou a Úradom špeciálnej prokuratúry a výhrady sudcu Šamka, že ide o jednu inštitúciu s dvoma hlavami, ktoré súperia o to, kto bude rozhodovať tie najzásadnejšie veci. D. Lipšic uviedol, že to nevníma ako súperenie, že nevyhľadávajú konflikty s Generálnou prokuratúrou. Sú osobitnou súčasťou Generálnej prokuratúry a majú zo zákona nezávislejšie postavenie ako iné prokuratúry. K nadužívaniu sporného paragrafu 363 Trestného poriadku, k výhradám politikov či sudcov voči činnosti Špeciálnej prokuratúry, podozreniam, že zo strany tejto inštitúcie ide v prípadoch Dušana Kováčika, Tibora Gašpara, Roberta Kaliňáka a iných o politické procesy D. Lipšic uviedol, že kauza Súmrak bola vrátená vyšetrovateľovi na doplnenie vyšetrovania, pretože prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry, ktorý vec dozoroval, zistil, že tam došlo k jednej procesnej chybe. Pri preštudovaní spisu na to prišiel prokurátor ÚŠP, ktorý následne túto vec vrátil na doplnenie vyšetrovania. Ďalej konštatoval, že R. Ficovi zrušil obvinenie za verbálny trestný čin, ktoré mu bolo vznesené. Týmto prípadmi argumentoval, že jeho úrad nepozera na to, o akú osobu ide, ale či svojím konaním naplnil alebo nenaplnil zákonné znaky nejakej skutkovej podstaty trestného činu. Súčasne uviedol, že voči útokom politikov voči Úradu špeciálnej prokuratúry prezentovaných na ich tlačových konferenciách sa nemôžu účinne brániť. Na príklade odposluchu z poľovníckej chaty uviedol, že účastníci tohto stretnutia sa nebavili o tom, že sú trestné stíhania manipulované, že svedkovia hovoria nepravdu, ale bavili sa o tom, koho musia zachrániť, aby nebol odsúdený, aby nezačal spolupracovať. Čiže reči o údajnom manipulovaní sú úplným výmyslom pre mediálne prezentácie a sú súčasťou mediálnej obhajoby. Na margo mediálnej obhajoby moderátor konštatoval neochotu generálneho prokurátora zúčastniť sa debaty v štúdiu, kde bol trikrát pozývaný a položil otázku D. Lipšicovi, či by on ako generálny prokurátor pozvanie prijal. Ten odmietol odpovedať na túto otázku a uviedol, že vôbec nebude verejne komentovať nijakú mediálnu komunikáciu pána generálneho prokurátora, či v médiách, či na sociálnej sieti, lebo je to výlučne jeho rozhodnutie a jemu ho neprináleží komentovať. Následne sa moderátor zmienil o kauze Očistec. Skonštatoval, že osem mesiacov stála táto kauza na tom, či Ústavný súd rozhodne o tom, či Úrad špeciálnej prokuratúry môže rozhodovať v tejto veci a nakoniec Najvyšší súd povedal, že toto žiadna prekážka nie je, a spýtal sa, či nie je na škodu, že táto zásadná kauza sa nestihne pred voľbami prejednať. D. Lipšic opäť odmietol komentovať a hodnotiť postupy niektorých sudcov. Konštatoval, že v tomto prípade podali sťažnosť, Najvyšší súd im v plnej miere v sťažnosti vyhovel a povedal, že rozhodnutie pán sudcu Kulmana bolo nesprávne. Uviedol, že oni sú procesná strana v konaní pred súdom, takže by nebolo múdre polemizovať alebo nejako verejne kritizovať sudcov, ktorí budú na prvom stupni pojednávať vec a myslí si, že by to neurobil žiaden prokurátor alebo advokát.

V závere relácie načrtnol moderátor tému kajúcnikov, ku ktorej sa vyjadruje nielen odborná verejnosť, ale najmä opoziční politici, pričom uviedol rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva v kauze mafiána Erika Adamča. D. Lipšic uviedol, že kauza Adamčo nie je predmetom Úradu špeciálnej prokuratúry, no treba povedať, že sú typy kriminality, najmä organizovaná kriminalita a korupcia, kde bez účasti spolupracujúcich osôb, bez ich výpovedí, bez výpovedí osôb, ktoré boli pri tejto trestnej činnosti prítomné, nevieme túto trestnú činnosť nijakým spôsobom stíhať. Je podľa neho potrebné získať na spoluprácu osoby z vnútra skupiny alebo nejakej korupčnej schémy, ktoré sa rozhodnú spolupracovať. Musí to byť však transparentné a, samozrejme, obhajoba má právo ich vypočuť, poukazovať na rozpory. Uviedol, že inštitút spolupracujúcich osôb bol do trestného poriadku zavedený v roku 2004, čo je už takmer 20 rokov a použil sa v zásade pri všetkých veľkých zločineckých skupinách, preto nevidí dôvod na účelové spochybňovanie inštitútu spolupracujúceho kajúcnika.

Podávateľ podnetu namietal, že v relácii bola narušená názorová pluralita a objektívnosť, nakoľko v nej chýbal názorový oponent.

Vzhľadom na obsah a typ programu – aktuálna publicistika sme namietaný obsah analyzovali z hľadiska **§ 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.: Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný**

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

K výhrade nezabezpečenia objektivity a nestrannosti relácie uvádzame nasledovné.

V prípade relácií s jedným hosťom programu preberá garanciu za korektnosť diskusie v zmysle dodržiavania kritérií objektivity, nestrannosti, názorovej vyváženosti a plurality názorov jej moderátor. Monitoringom relácie sme nezaznamenali, že by moderátor počas relácie pôsobil *len ako nahrávač na smeč pánovi Lipšicovi*, ako uvádza podávateľ podnetu. Moderátor počas rozhovoru dbal o dodržiavanie plurality názorov, hosťovi nahrádzal názorového oponenta. Počas debaty tlmočil odlišné názory na opodstatnenosť a fungovanie Úradu špeciálnej prokuratúry. Opieral sa o tvrdenia nielen opozičných politikov, ale aj zástupcov odbornej verejnosti, ktoré zhrnul v publikovanom článku aj člen Súdnej rady Peter Šamko. Na všetky vznesené výhrady mal hosť relácie možnosť reagovať a tlmočiť svoj postoj. Moderátor konfrontoval postavenie Úradu špeciálnej prokuratúry i so zahraničím, uviedol konkrétny príklad z Českej republiky, kde Úrad špeciálnej prokuratúry nahrádza štátne zastupiteľstvo. Hostia relácie konfrontoval i s názormi opozičných politikov, pričom uvádzal konkrétne prípady riešené na Úrade špeciálnej prokuratúry, opozíciou označované ako prípady politickej objednávky. Vedenie rozhovoru bolo podľa nášho názoru korektné, vecné, objektívne. Moderátor usmerňoval debatu tak, aby nevybočovala z okruhu preberaných tém. Divák si i na základe položených a doplňujúcich otázok zo strany moderátora mohol na preberané témy utvoriť vlastný úsudok. Relácia s jedným hosťom programu podľa nášho názoru dodržala princípy objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky.

ZÁVER:

Na základe uvedeného sa domnievame, že odvysielaním relácie *Štúdio TA3* zo dňa 4. 8. 2023 nedošlo k porušeniu § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

Prepis/popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/01118)

Monitorované vysielanie: Štúdio TA3

Deň vysielania: 4. 8. 2023

Čas vysielania: 13:00 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu vysielateľa.

časový kód záznamu o cca: 0:11

Richard Bolješik, moderátor:

"Spoločenskú diskusiu o potrebe špecializovaného trestného súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry najnovšie odštartoval článok člena Súdnej rady Petra Šamka. V ňom dokonca označil fungovanie Úradu špeciálnej prokuratúry v rámci Generálnej prokuratúry ako schizofrenický model prokuratúry v prokuratúre. Demokrati následne vyzvali, aby politické strany jasne deklarovali svoje plány so špeciálnymi inštitúciami po voľbách. Nielen o tejto téme sa porozprávam so špeciálnym prokurátorom Danielom Lipšicom. Vitajte v štúdiu TA 3."

Daniel Lipšic, špeciálny prokurátor:

"Dobrý deň prajem."

Richard Bolješik:

"Takže pán Lipšic, začneme tým článkom Petra Šamka, kde pomerne on otvorene a kriticky sa vyjadruje nielen teda k súdom, prokuratúre a v podstate model fungovania špeciálnej prokuratúry označil ako keby za schizofrenický, duplicitný, ako keby sme mali dvoch generálnych prokurátorov. Vy sa s takýmto názorom stotožňujete alebo prípadne ako?"

Daniel Lipšic:

"Neviem, ja som, ja som článok sudcu Šamku registroval ale nečítal, pretože podľa mojej mienky už publikuje viac články politické ako odborné. Samozrejme, to je jeho právo ako sudcu a člena Súdnej rady, ale tam to vnímam týmto spôsobom. Nerozumiem celkom tomu, čo by na tom bolo schizofrenické. Úrad špeciálnej prokuratúry funguje 19 rokov. Má v príslušnosti v zásade tie najzávažnejšie prípady trestnej činnosti organizovanej, ekonomickej, korupčnej. A čo je podstatné, je, že má za sebou výsledky. Za tých celých 19 rokov, ale v posledných troch rokoch, kedy už naozaj tie trestné stíhanie smerujú aj voči mimoriadne vysoko postaveným predstaviteľom či spoločenského, politického alebo podnikateľského prostredia. Takže celkom tomu nerozumiem, že o čom pán sudca Šamko hovorí. Navyše musím povedať, že aj to veľmi sporné rozhodnutie Ústavného súdu z roku 2009 potvrdilo štandardnosť, ústavnosť fungovania Úradu špeciálnej prokuratúry. To rozhodnutie bolo sporné v pomere hlasov 7 ku 6 vo vzťahu k špeciálnemu súdu. A k tomu sa samozrejme môžeme dostať tiež. Tam už je tiež pomerne výrazný posun. Bolo to asi jedno, na tom sa asi zhodnú aj všetci ústavní právnici, jedno z najaktívnejších rozhodnutí Ústavného súdu, ktorý svoje rozhodnutie v princípe oprel o článok 1, odsek 1 Ústavy, že Slovenská republika je právny a demokratický štát. O to sa dá oprieť akékoľvek rozhodnutie zrušujúce platný zákon. Ale takže myslím si, že kľúčové sú výsledky, ktoré moji kolegovia, a to počas 19 rokov, a tie výsledky sú impozantné. Preto ja vždy hovorím, že je pre mňa veľkou ctou s nimi spolupracovať."

Richard Bolješik:

"Ako si teda vysvetľujete tú diskusiu, lebo ona sa tak cyklicky vracia. Občas o nej hovoria opoziční politici. Najmä Robert Fico, kde spochybňuje, nepoviem inštitúciu, ale spochybňuje možno niektorých prokurátorov špeciálnej prokuratúry niektorých sudcov. Čiže sú to také ataky a náznaky. Ale vždy sa tá otázka nejako vráti. Opäť máme pár mesiacov pred voľbami, znovu je tu niekde v priestore otázka, že by tieto inštitúcie mali nejako obhajovať svoju pozíciu. Súvisí to teda s odbornou diskusiou, alebo je to čisto politická vec?"

Daniel Lipšic:

"To je čisto politická vec podľa môjho presvedčenia. A prečo tie útoky sú? No tak nemusíme, to nie je akože taká vec pre raketového inžiniera. Je to takisto kvôli tomu, že v súčasnosti sú stíhaní, obžalovaní a niektorí aj odsúdení naozaj vplyvné osoby, ktoré boli vplyvné aj v tom priestore politickom, alebo teda osoby týmto ľuďom veľmi, veľmi blízke. Takže preto samozrejme inštitúcia, ktorá je neovplyviteľná, ide presne podľa zákona, dosahuje dobré výsledky, Úrad špeciálnej prokuratúry za minulý rok mal 93-percentnú úspešnosť obžalôb, čo je impozantné. Je to najmä vďaka skvelej práci moji kolegov a samozrejme vyšetrovateľov Národnej kriminálnej agentúry. Takže keď ľudia v pozíciách moci cítia ohrozenie, ohrozenie svojej slobody, svojho majetku, tak budú útočiť. S tým asi musíme počítať. Na tom nevidím nič veľmi prekvapujúce."

Richard Bolješik:

"Špecializovaný trestný súd, respektíve ten špeciálny súd vo svojom vzniku a teda aj váš úrad vznikol, alebo teda aj s argumentom, že sa mali pretrhať isté väzby na tých okresných a krajských úrovniach, aby vznikli špecializované pracoviská, ktoré majú jedno sídlo a to je Pezinok a dajme tomu súdia mafiánske veci, kauzy, korupciu, zo stredného, z východného Slovenska, čiže pretrhať tie väzby. Ale potom prišla tá vlna ovplyvňovaní rozhodnutí súdnych. Máme tu komunikáciu Mariána Kočnera v Threeme, máme tu skupinu v úvodzovkách sudcov, potom tie akcie Víchrica, Búrka, čiže logická otázka, už fungovali tieto inštitúcie, tak podarilo sa tie väzby pretrhať Špecializovanému trestnému súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry aj napriek tomu vidíme, že tie prepojenia boli na tých okresoch a krajoch."

Daniel Lipšic:

"No veď boli. Práve v tých kauzách, ktoré ste spomínali, Búrka, Víchrica, Plevel, to je Krajský súd Žilina riešime, riešime to ako korupčné trestné veci. Niektoré veci sú už dokonca skončené, aj právoplatne. Iné veci sú zažalované, iné veci sú v prípravnom konaní. Ale to sa mi zdá, že práve tieto kauzy dokumentujú, ja si vážim väčšinu čestných sudcov, ale dokumentujú, že problém korupcie na všeobecných súdoch existuje. A pre spravodlivosť to je zničujúce. Ak je možnosť sa domôcť nejakého rozhodnutia v súdnej veci vďaka peniazom, tá silnejšia strana, bohatšia strana nie podľa zákona sa rozhoduje, ale podľa nejakých iných preferencií. To je problém. A aj tieto kauzy, ktoré spomínate, sú podľa mňa dôkazom toho, opodstatnenosti existencie Úradu špeciálnej prokuratúry a Špecializovaného trestného súdu. Do ich vzniku na Slovensku boli možno dva, tri prípady korupcie, ktoré boli stíhané a žalované každý rok. Dnes je to viac ako sto prípadov. V posledných troch rokoch ide aj nielen o prípady malej korupcie, pri STK-ačkách, na úradoch a na colnici a v zdravotníctve, ale aj v prípade veľkej korupcie a naozaj najvyšších poschodiach štátu, kde sú stíhané vplyvné osoby, oligarchovia a znova tá diskusia, alebo tie ataky na mojich kolegov, na mňa samozrejme, priamo spolu súvisia. Keď ľuďom ide o veľa, tak ja si myslím, že tá kombinácia strachu a pomsty vie byť niekedy zničujúca."

Richard Bolješik:

"Ako vy vnímate možno aj to kritické krídlo možno členov Súdnej rady a možno aj niektoré ich odbornej verejnosti, ľudí, ktorí sa zaoberajú trestným právom, že v niektorých veciach ako keby označovali, že niektoré prípady sú nadkvalifikované, že nie všetko je zločinecká skupina, že máme tu formu spolupáchateľstva, že nie všetko vždy musí spadnúť do tej pôsobnosti vlastne špeciálnej prokuratúry a súdu a že sú tam také obavy, že či nedochádza k nadkvalifikovaniu skutkov len preto, aby ste to robili vy ako Úrad špeciálnej prokuratúry a následne Špecializovaný trestný súd, že máme tu nejakú veľa tých zločineckých skupín, aj toto konkrétne hovoril pán Šamko v tom článku."

Daniel Lipšic:

"To je samozrejme, že diskusia odborná a musím povedať, že judikatúra Najvyššieho súdu v tomto smere sa vyvíja vo vzťahu k zločineckým skupinám. Že je nejaká definícia, ktorá sa tiež vyvíjala v trestnom zákone. Dnes už nepostihuje len tie klasické nejaké mafiánske štruktúry, ktoré vyžadovali nejaké prisahy vernosti a likvidovali ľudí, pokiaľ sa snažili z tej skupiny vymaniť. Nie, čiže tá judikatúra je vyvíjajúca sa a v každej jednej veci nakoniec rozhodne, väčšinou vo finále Najvyšší súd, či v nejakej veci sú naplnené zákonné znaky zločineckej skupiny alebo nie. A je to vec na diskusiu najmä pri drogových trestných veciach. Ja v jednej drogovej trestnej veci, ktorú sám dozorujem, som štyrom obvineným zastavil trestné stíhanie nedávno pre zločin založenia zločineckej skupiny, lebo som mal za

to, že vykonané dokazovanie nepreukazovalo naplnenie všetkých tých zákonných znakov, ktoré definícia zločineckej skupiny vyžaduje. Odborná diskusia, to je v poriadku, ale čo mi na tom, akoby trochu sa mi zdá, že krivíme realitu, keď tvrdíme, že v zásade tie kauzy, ktoré prejednávajú v súčasnosti špecializovaný trestný súd, by rovnako kvalitne a rýchlo prejednali aj okresné sudy v sídle kraja. A to predsa všetci vieme, že nie je pravda. A ja vám len tak náhodne poviem pár káuz, ktoré sú na bratislavských súdoch. Kauza platinové sitká, obžaloba podaná v roku 2014, doteraz nerozhodnuté. Kauza gemerský mlyn, obžaloba v roku 2015, nerozhodnuté. Kauza Mojsejová a spol, obžaloba v roku 2011. Kauza vývoju busty Bernini, obžaloba podaná v roku 2017. Závažné kauzy. Kauzy organizovaného zločinu a vraždy, sú to veci, ktoré sú v príslušnosti iných súdov, samozrejme, ale treba sa asi k tomu vyjadriť, lebo sa tu naozaj kriví realita. Pamätáme si všetci a myslím, že to bola jedna z najbrutálnejších vražd, ktoré boli na Slovensku spáchané v Moste pri Bratislave, kde bol zastrelený 10-ročný chlapec. V tejto veci bola obžaloba podaná v roku 2008 pred 15 rokmi. Ja si vážim mnohých čestných sudcov na okresných súdoch. Ale chce niekto s vážnou tvárou povedať, že tu nie sú prietahy v konaní? A keď to porovnáme so špecializovaným trestným súdom, tak tam prietahy v konaní proste nie sú. A závažné kauzy, závažné kauzy, organizovaný zločin, kde je 15, 20 obžalovaných. Špecializovaný trestný súd rozhodne v priebehu jedného, jedného a pol roka. A tá okrídlená veta, že oneskorená spravodlivosť je odňatím spravodlivosti, platí. Ako sa ideme pozrieť do očí poškodeným po brutálnych vraždách, keď nevieme za desať, dvanásť, pätnásť rokov vôbec odsúdiť alebo rozhodnúť o osobách, ktoré stoja pred súdom. Nemusia byť odsúdené, samozrejme."

Richard Bolješik:

"Tie veci nedoriešené, práve aj činy, aj tie závažné skutky, čo ste spomínali, má vyriešiť aj tá nová súdna mapa, ktorá štartovala 1. júna, že teda vznikol mestský súd, teda trestný Bratislava 1, kde sa sústredili všetci sudcovia trestní z celej Bratislavy, čiže toto je tá ambícia, že niečo s tým robiť."

Daniel Lipšic:

"Ale tie prietahy v konaní v trestných závažných veciach predsa boli takmer na všetkých bratislavských okresných súdoch. Čiže ak sa oni, ja držím palce, samozrejme, ale teraz máme tu inštitúciu súdnu, kde podľa mojej mienky nikto nič neovplyvní, koná kvalitne bez prietahov, o čom sa vlastne ideme baviť? Ja stále nerozumiem. Ak to nemá byť naozaj politická diskusia osôb, ktoré sú obvinené, obžalované, podozrivé, že sa obávajú, aby tieto inštitúcie nepokračovali ďalej a v trestných stíhaní nešli vyššie a vyššie. Ja naozaj neviem, o čom tá diskusia je."

Richard Bolješik:

"Dobre, vrátim sa späť k tej prokuratúre."

Daniel Lipšic:

"Lebo jediná vec, ktorú bratislavské sudy dajme tomu z toho organizovaného zločinu prejednali, bol prípad vraždy Congradyho, kde dostal objednávateľ 21 rokov. Ostatné prípady organizovaného zločinu, bohužiaľ, dopadli teda rôzne. Vražda Sýkoru, kde bola podaná obžaloba v roku 2014, bola po deviatich rokoch skončená oslobodením obžalovaného Ferusa a spol. Vražda Patasyho pojednávala sa roky, nakoniec viedla k oslobodeniu spod obžaloby. Takže ak chceme naozaj diskutovať vecne, odborne, tak si tieto prípady povedzme."

Richard Bolješik:

"Áno, z toho mi vyplýva ako keby význam a funkcia fungovania vášho úradu a teda aj špecializovaného trestného súdu bola tá, že tie sudy okresné a krajské buď pre preťaženosť alebo proste pre prietahy nie sú schopné tieto veci rozhodovať. Nie je potom naozaj úvaha o tých zmenách, že prekopáť ten systém súdny."

Daniel Lipšic:

"Ja držím palce aj mestskému súdu. Znova hovorím, ako advokát ja som pojednával veľa trestných vecí aj na okresných súdoch v sídle kraja. Na východnom Slovensku, na strednom, na západnom, v princípe skoro všade. A viem, že aj tam sú kvalitní sudcovia. Ale keď porovnáme výsledky za osemnásť rokov špecializovaného trestného súdu, tak sú impozantné. Kľúčové zločinecké skupiny ako boli takáčovci, ako boli sýkorovci, piťoci, šátorovci, Okoličány a spol sú v princípe vo veľkej časti rozhodnuté a odsúdené. Takže moja otázka znie, že prečo chce niekto, ak tam nejaký legitímny dôvod je, podľa mojej mienky teda nie je, meniť systém a inštitúcie, ktoré fungujú, to mi celkom nie je jasné. A v zásade

sa to tvári, že je to nejaká diskusia odborná. Nie je to diskusia odborná, keby bola odborná, tak sa bavíme o konkrétnych kauzách a riešime ich."

Richard Bolješik:

"Napríklad v Českej republike takýto špecializovaný trestný súd neexistuje a tie veľké kauzy aj bývalých premiérov, aj ministerky obrany, hajtmana Davida Ratha, pokiaľ dobré mám informácie, pokiaľ si pamätám, tak to riešili klasické štátne zastupiteľstvo a príslušné súdy. Že prečo to nevedia naše okresné, krajské prokuratúry, okresné a krajské súdy? Tam mieri asi tá moja otázka."

Daniel Lipšic:

"Po prvé, vo vzťahu k prokuratúre treba povedať, že tie najzávažnejšie kauzy v Čechách dozoruje a žaluje vrchné štátne zastupiteľstvo. Oni sú vlastne dve. Je v Prahe a v Olomouci. Čiže tam špecializácia na úrovni prokuratúry je práve na tie najzávažnejšie kauzy. Problém je, že chodia potom pojednávať po celých Čechách a ja nebudem a veľakrát sme sa o tom rozprávali aj s kolegami štátnymi zástupcami v Českej republike, nebudem ja tlmočiť ich názor, že či by mala vzniknúť aj u nich obdoba nášho špecializovaného trestného súdu. A to sa opýtajte skôr ich. V každom prípade doteraz nie je politické podpora v Čechách pre vznik takejto inštitúcie, ale to je vec Česka, ja sa k tomu nijako vyjadrovať nebudem. To mi nijako neprináleží."

Richard Bolješik:

"Vrátim sa späť k tej prokuratúre. A možno ešte na úvod tej otázky, váš úrad vznikol a je včlenený, aby to diváci pochopili, je súčasťou Generálnej prokuratúry, čiže vy zodpovedáte svojou činnosťou, alebo respektíve ste súčasťou Generálnej prokuratúry. My novinári, aj média vidia rôzne rozpory, nebudeme tu teraz rozoberať tie konkrétnosti, diváci to poznajú, rozličné názory, iné názory, zrušenie 363, niektorých vašich rozhodnutí a tak ďalej, že nejaké to pnutie dlhodobo je citeľné, poviem to možno medzi špičkou Generálnej prokuratúry a možno medzi vašim výkladom. Je toto zdravé, alebo naopak má možno sudca Šamko pravdu v tom, že ako keby tá prokuratúra z jeho pohľadu z vonku mala dve hlavy, ktoré súperia o to, kto bude rozhodovať tie najzásadnejšie veci?"

Daniel Lipšic:

"Viete, ja to nevnímam ako súperenie. Ak to tak vníma sudca Šamko a vníma to ako nejaký zápas a nejakému svojmu tímu drží palce, tak to je samozrejme vec pána sudcu Šamka. To ja komentovať nejaké nechcem. A my ani nevyhľadávame konflikty s Generálnou prokuratúrou. My sme osobitná súčasť Generálnej prokuratúry, máme nezávislejšie postavenie ako iné prokuratúry zo zákona. Tak vznikala špeciálna prokuratúra. A tento model, ako som povedal, posúdil v roku 2009 aj Ústavný súd, kde bola spochybnená ústavnosť tiež aj Úradu špeciálnej prokuratúry. V tejto časti bol ten návrh v plnej miere Ústavným súdom vtedajším odmietnutý jednohlasne. A teraz ku konkrétnym veciam. Áno, pokiaľ máme pocit, že nejaké rozhodnutie podľa paragrafu známeho už v súčasnosti na celom Slovensku 363 Trestného poriadku, že takéto rozhodnutie vychádzalo z nesprávnej judikatúry, tak to povieme vecne, odborne. A to je ten problém, na ktorý sme už aj poukazovali verejne, to je odborná diskusia, že nie je dobré v právnom štáte, keď rozhodnutia podľa tohto paragrafu 363 nám v bežných veciach, ktoré nie sú predmetom mediálnej pôsobnosti, nie je tam žiadna vplyvná osoba, nám nejaký procesný postup aprobujú a povedia, tento procesný postup je v poriadku, je zákonný a v inom rozhodnutí je ten istý procesný postup vyšetrovateľa a prokurátora vo veci, kde je vplyvná osoba, označený, že je nezákonný. To asi problém je, sa zhodneme, že?"

Richard Bolješik:

"Určite, určite. Dobré, to je 363. Ja by so sa možno ešte vrátil, s tým súvisia rozhodnutia podľa 363 aj prípade zrušenia obvinenia Robertovi Ficovi a spol. Robert Fico politicky dosť často, vidíme to na tých tlačových besedách, atakuje nielen vás, atakuje menovite aj prokurátorov Špeciálnej prokuratúry. Častokrát vidíme aj rôzne vizuálne pomôcky, rôzne tie plášte nacistické alebo fašistické, ako by som to povedal. Nemáte ten pocit, sa opýtam možno politicky, lebo vy ste boli aktívny politik a viem, že sa nemôžete vyjadriť politicky, ale nemáte pocit, že sa Smeru a Ficovi podarilo ako keby spochybníť vašu činnosť, že časť verejnosti už verí tomu, že sú to politické procesy, aj napriek tým argumentom, ktoré sú v priestore dané a o ktorých aj vy hovoríte, že časť verejnej mienky je už tak nastavená, že áno, tak toto sú politické procesy, Dušan Kováčik, Tibor Gašpar, Robert Kaliňák a tak ďalej."

Daniel Lipšic:

"Ja poviem k tomu možnože dve poznámky vo vzťahu k Robertovi Ficovi. Práve kauza Súdny súd bola vrátená vyšetrovateľovi na doplnenie vyšetrovania, pretože prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry, ktorý vec mal v dozore, zistil, že tam došlo k jednej procesnej chybe. Proste chýbala tam jedna naozaj že formálna listina. Pri preštudovaní spisu na to neprišiel nikto z obvinených, nikto z ich obhajcov, prišiel na to prokurátor ÚŠP a keď to zistil, tak následne túto vec vrátil na doplnenie vyšetrovania. Tak by to malo byť. Ja som Robertovi Ficovi rušil obvinenie za verbálny trestný čin, ktoré mu bolo vznesené. Čiže my sa nepozerala na to o akú osobu ide, ale či svojím konaním naplnil alebo nenaplnil zákonné znaky nejakej skutkovej podstaty trestného činu. A druhá moja poznámka je táto, samozrejme, že každý politik má právo na rôzne tlačovky. Mnohí ich aj využívajú, je to spôsob takej mediálnej obhajoby. Využívajú to, že my sa nemôžeme brániť. Veď preto vlastne Robert Fico na tej známej chate hovoril, že na nás bude útočiť, aj na mňa bude útočiť, lebo vie, že ja sa nemôžem brániť. Z povahy funkcie, ktorú vykonávam. A má pravdu. O čom to svedčí, to už nechám na vašich divákov teda si nejakú posúdiť. A úplná posledná poznámka znovu k tej poľovníckej chate. Tam sa účastníci tých stretnutí nebavili o tom, že sú trestné stíhané manipulované, že svedkovia hovoria nepravdu. Bavili sa o tom, koho musia zachrániť, aby nebol odsúdený, aby nezačal spolupracovať. Čiže v prostredí, to nebola tlačovka neboli tam médiá prítomné, čiže bavili sa veľmi úprimne a každému odporúčam si proste toto prejsť, aby bolo zrejmé, že tie reči o údajnom manipulovaní sú úplným výmyslom pre mediálne prezentácie a sú súčasťou mediálnej obhajoby. Ako, však to je v poriadku, majú právo aj na mediálnu obhajobu. Posúvame sa do tej mediálnej obhajoby čoraz viac v poslednej dobe, čo nie je úplne štandardné a dobré, ale berieme to na vedomie."

Richard Bolješik:

"Pri tej mediálnej obhajobe nedovolí mi sa opýtať, som rád, že ste prišli do štúdia, lebo tie pozície občas treba obhajovať, vyjasniť, aby diváci vedeli. Pán generálny prokurátor nerád chodí do týchto diskusií. Pozývali sme ho napríklad sem do tohto štúdia. Ja konkrétne asi trikrát, zatiaľ neakceptoval toto pozvanie, čiže odpovedať na otázky. Nechcem, aby ste to vy hodnotili, ale z pozície vy, ak by ste boli generálny prokurátor, chodili by ste odpovedať na otázky?"

Daniel Lipšic:

"Už ste sa ma pýtali túto otázku, len trošku iným spôsobom. Tak na to odpovedať, samozrejme, nebudem. Vôbec verejne nebudem komentovať nejakú mediálnu komunikáciu pána generálneho prokurátora či v médiách, či na sociálnej sieti. To je výlučne jeho rozhodnutie. A mne neprináleží verejne ho komentovať "

Richard Bolješik:

"Ok, dobre, zaseknutá kauza Očistec, tam myslím osem mesiacov stála táto kauza na tom, či Ústavný súd rozhodne o tom, či vaša, teda nie vaša, no Úrad špeciálnej prokuratúry či môže rozhodovať v tejto veci. Nakoniec Ústavný súd povedal, že toto žiadna prekážka nie je."

Daniel Lipšic:

"Najvyšší súd, pardon."

Richard Bolješik:

"Pardon, Najvyšší súd, že nie je, čiže má sudca pokračovať, že či prijme alebo neprijme túto obžalobu. Nie je toto trošku na škodu, že táto vec sa nestihne pred voľbami nejakú prejednať? Lebo je to zásadná kauza."

Daniel Lipšic:

"Vo veci Očistec bola podávaná obžaloba, pokiaľ si dobre pamätám, v decembri roku 2021. Čiže je to rok a pol. A neprináleží mi ani a nechcete, aby som ja hodnotil postupy, mediálne hodnotil postupy niektorých sudcov. Ak s tým nesúhlasíme, dali sme sťažnosť ako v tomto prípade, Najvyšší súd nám v plnej miere v sťažnosti vyhovel a povedal, že rozhodnutie pán sudcu Kulmana bolo nesprávne. Ale nebudem ja teraz hodnotiť jeho postup a už vôbec nie, čo urobí. My sme procesná strana v konaní pred súdom, takže by samozrejme bolo nie príliš múdre nejakú polemizovať alebo nejakú verejne kritizovať sudcov, ktorí budú na prvom stupni pojednávať vec, rozhodovať, to si myslím, že by neurobil žiaden prokurátor alebo advokát."

Richard Bolješik:

"Čo sa týka ešte možno, načrtnem aj tému kajúncnici, lebo to je taká veľmi obľúbená téma aj opozičných politikov, ale je aj odborná. Je aj jeden rozsudok, o ktorom sme tu v štúdiu hovorili, Európsky súd pre

ľudské práva, myslím, opakovane o veci Adamčo, Erik Adamčo aj jeho brata dvakrát konštatoval, že ak je výpoveď kajúcnika len jeden z jediných dôkazov, že orgány činné v trestnom konaní by mali pripúšťať svedkov, ktorých navrhuje ten obvinený a naopak nie že vylučovať tie možné dôkazy v jeho prospech, ale naopak sami tie orgány vyhľadávať, možné pochybnosti a všetky tie pochybnosti vyvracať. Toto hovorí Európsky súd, takže je tam nejaký priestor na nejaké zlepšenie alebo týka sa toto len tých v úvodzovkách mafiánskych vrážd a tá korupcia je o niečom inom?"

Daniel Lipšic:

"To sa týka všeobecne, to znamená, že v prípade, že jediným usvedčujúcim dôkazom je výpoveď spolupracujúcej osoby, tak musí byť jeho výpoveď naozaj že veľmi zodpovedne preverovaná a tak sa to aj deje. Kauzy Adamčo nie sú kauzy Úradu špeciálnej prokuratúry. To riešili všeobecné súdy, treba povedať. Ale treba povedať aj druhú vec, že sú typy kriminality, najmä organizovaná kriminalita a korupcia, kde bez účasti týchto spolupracujúcich osôb, bez ich výpovedí, bez výpovedí osôb, ktoré boli pri tejto trestnej činnosti prítomné, vlastne my nevieme túto trestnú činnosť nejakým spôsobom stíhať. Lebo málo kedy sa stane, že proste rehoľná sestrička príde vypovedať o nejakej úkladnej vražde alebo nejakej zločineckej skupine. Lebo o tom nič nevie, samozrejme. Čiže ja potrebujem získať na spoluprácu osoby z vnútra skupiny alebo nejakej korupčnej schémy, ktoré sa rozhodnú spolupracovať. Musí to byť transparentné, samozrejme, má právo obhajoba ich vypočuť, poukazovať na rozpory, na problémy a tak ďalej, tak sa to vlastne aj deje. Ale posledná poznámka k tomuto je, znovu to poviem, že tento inštitút spolupracujúcich osôb bol do trestného poriadku zavedený v roku 2004. To je takmer 20 rokov. A použil sa v zásade pri všetkých veľkých zločineckých skupinách, či to boli sýkorovci, takáčovci, piťovci, šátorovci a tak ďalej, a tak ďalej, Okoličány a spol a tom čase tiež obhajoba spochybňovala tými istými slovami, tou istou argumentáciou tento inštitút. Ja tu mám dovolacie rozhodnutie Najvyššieho súdu vo veci Okoličány a spol z minulého roku, myslím, kde súd sumarizoval obhajobnú, ja to len chvíľku prečítam, obhajobné argumenty. Čiže obvinení spochybňovali, obvinený Okoličány spochybňoval, že je nevinný, bol odsúdený za niečo, čo nespáchal, bez akéhokoľvek dôkazu, jeho trestné stíhanie bolo vykonštruované a zmanipulované. Išlo o politický proces za pomoci médií. Predseda prvostupňového súdu bol...Danielovi Lipšicovi a bol voči osobe zaujatý. Svedok ten spolupracujúci bol vyrobený účelovým kajúcnikom. A po ďalšie, počas vyšetrovania boli svedkovia zo strany polície navádzaní na krivé výpovede, keď im bolo tiež vyhrázané. Ako keby ste počuli nejakú tlačovú konferenciu možno, nie? V zásade. Toto tvrdili vo svojich obhajobných námietkach a argumentoch obžalovaný z mafiánskych skupín, úkladných vrážd, pritom mu nikto nevenoval nejakú pozornosť. Teraz, keď to isté robia podozriví z finančnej trestnej činnosti, z korupčnej, vplyvné osoby, biele goliere, tak zrazu médiá tomu venujú, dobre, chápem, ide o vplyvné osoby, oveľa väčšiu pozornosť. Nemáme s tým problém. Len treba si to akože uvedomiť, že to nie sú žiadne nové argumenty, tie tu už boli pred rokmi a používali ich v princípe takmer všetci bossovia mafiánskych skupín na Slovensku."

Richard Bolješik:

"Je dobré, že možno potrebujeme ku (?) kritike tieto rozhodnutia, že sa o tom bavíme, aspoň sa diváci dozvedia viac. Ten čas strašne rýchlo nám uplynul. Ja ďakujem, že ste prišli do štúdia, budeme musieť končiť."

Daniel Lipšic:

"Ďakujem za pozvanie."

Richard Bolješik:

"Ešte raz ďakujem, že ste prijali pozvanie. No a s vami diváci sa teším opäť dovidenia pri ďalších témach z oblasti krimi, justície a bezpečnosti."